

Co přinesla novela zákona o nelékařských zdravotnických profesích

21. kongres nemocničních lékárníků

16.-18. listopadu 2017 Brno

Alena Šindelářová, Martina Šopíková

Zákon 96/2004 Sb.

- ▶ Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)

96/2004 Sb. → 201/2017 Sb.

- ▶ Novela zákona 96 byla očekávaná již od roku 2005, konkrétní návrhy na změny se začaly projednávat v roce 2009. Několika vládám, resp. Ministerstvu zdravotnictví pod různým vedením, bylo předkládáno mnoho návrhů ke změnám a mnoho připomínek.
- ▶ Hlavním cílem novely mělo být vyřešení dvojkolejnosti vzdělávání některých nelékařských profesí (např. všeobecná sestra, zdravotní laborant, nutriční terapeut,) a některých nesouladů při aplikaci zákona do praxe. Dále pak zajistit hladké fungování Registru a praktickou uchopitelnost kreditního systému, kterým zákon 96 řešil celoživotní vzdělávání nelékařských profesí.
- ▶ U oboru farmaceutický asistent se při přípravě novely jednalo o souhře vzdělávání s ostatními nelékařskými obory, případně o navrácení názvu oboru na „farmaceutický laborant“. V souvislosti s přípravou novely zákona se intenzivně řešily chyby ve vyhlášce 55/2011 (např. výčet specializačních oborů, který neodpovídal realitě, činnosti odpovídající praxi a vzdělání aj.).

Vývoj přípravy novely

- ▶ Během více jak 5ti let jednali členové výboru Sekce farmaceutických asistentů České asociace sester - v té době jediné funkční organizace oboru farmaceutický asistent (FA) - s Ministerstvem zdravotnictví několikrát za profesi FA samostatně i v rámci pracovních skupin, odeslali několik dopisů s návrhy změn a úprav, včetně důvodových zpráv. Tyto návrhy a změny byly zpracovány vždy s ohledem na vývoj všech nelékařských profesí, tak, aby obor FA nebyl v budoucnu nijak poškozen z hlediska odborného postavení i platového zařazení. Vzhledem k tomu, že téměř 90% FA pracuje mimo státní oblast, Registrace pro výkon povolání nebyla nezbytná a celkový počet FA v České republice je pouze odhadované číslo, byly tyto snahy plně komplikací.
- ▶ Většina návrhů změn byla podpořena prezidiem ČAS, některé také dalšími subjekty, jako např. Českou lékárnickou komorou.

Vývoj přípravy novely

- ▶ Nelékařské profese hledaly shodu nebo kompromisy. Jednaly o zrušení některých oborů nebo vzdělávacích větví.
- ▶ V návrhu, který byl vypracován jako jeden z posledních byly uvedeny možnosti a způsoby odstranění dvojkolejnosti pregraduálního vzdělávání některých z oborů.
- ▶ Byly podrobně a konkrétně rozpracovány změny v celoživotním vzdělávání, především ve vztahu ke kreditnímu systému a k Registraci (získání Osvědčení pro výkon povolání bez odborného dohledu).
- ▶ Např. kreditní systém byl nahrazen evidencí celoživotního vzdělávání zaměstnavatelem a hodinovými požadavky na vzdělávání za kalendářní rok, namísto sbírání kreditů za návštěvu konkrétní vzdělávací akce pro období Registrace (6, resp. 10 let).
- ▶ Pro obor FA byl vrácen název oboru „farmaceutický laborant“.

Vývoj přípravy novely

- ▶ Novela, která byla předložena ministrem zdravotnictví Němečkem (1/2014 - 11/2016) náhle v dubnu 2016, tyto poslední diskutované, již schválené změny neobsahovala.
- ▶ ČAS a další profesní organizace nebo společnosti nedokázaly jasně rozpoznat, se kterým z návrhů ministerstvo zdravotnictví pracuje.
- ▶ Tento návrh např. zrušil Registraci a „odborný dohled“ pro některé obory, změnil podmínky vzdělávání pro obor všeobecná sestra, kde dvojkolejnost vzdělávání neodstranil, naopak další přidal.
- ▶ Přes protesty většiny odborné veřejnosti byl tento návrh dále projednáván, některými poslanci podporován a předkládán k postupnému schválení.
- ▶ Ti, kteří se přípravě novely zákona 96 několik let věnovali, nebyli ve většině případů osloveni k další spolupráci.

Obor FA v procesu schvalování novely

- ▶ Zdravotní výbor Poslanecké sněmovny v březnu 2017 náhle, bez předchozí diskuze se zástupci profese, přednesl několik návrhů ke změně § farmaceutický asistent, ačkoli Ministerstvo zdravotnictví dříve podalo informaci, že tato „rychlá“ novela se bude týkat výhradně oboru zdravotnický asistent a všeobecná sestra.
- ▶ Návrhy poslanců se týkaly 1.úvahy vrátit studium (pouze!!!) pro obor FA na střední školu (a tím oboru vzít samostatnost) a 2.přidat odstavec o farmaceutickém asistentovi - absolventu 6ti semestrů Farmaceutické fakulty. Okamžitou reakcí se podařilo tyto dva návrhy vrátit a do novely nebyly přijaty.
- ▶ Podrobnosti k oběma návrhům na www.farmaceutickyasistent.cz
- ▶ **Změna názvu oboru do této novely nebyla zařazena! Název oboru „farmaceutický asistent“ zůstává nadále v platnosti!**

Co tedy novela v § 19 farmaceutický asistent změnila?

V § 19 se odstavec 2 zrušuje.

(2) Farmaceutický asistent, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. b), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu až po 3 letech výkonu povolání farmaceutického asistenta. Do té doby musí vykonávat své povolání pouze pod odborným dohledem.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

201/2017

§ 19

Odborná způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta se získává absolvováním

a) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný farmaceutický asistent na vyšších zdravotnických školách, nebo

b) střední zdravotnické školy v oboru farmaceutický laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Za výkon povolání farmaceutického asistenta se považují odborné činnosti spojené zejména s přípravou, výdejem, kontrolou a uchováváním léčiv a zdravotnických prostředků.

Jiné

- ▶ SŠ obor zdravotnický asistent se přejmenoval na „praktickou sestru“ a má zrušený odborný dohled. (na rozdíl od jiných SŠ nelékařských oborů)
- ▶ Odborná způsobilost pro výkon povolání všeobecná sestra se získává na VŠ, VOŠ nebo modelem 4+1,2,3.
- ▶ Nové obory - např. terapeut tradiční čínské medicíny, specialista tradiční čínské medicíny

Zrušení kreditního systému

- ▶ Sbírání kreditů bylo s platností novely zrušeno.
- ▶ Registrace ve smyslu Osvědčení pro výkon povolání bez odborného dohledu pozbývá váhy.
- ▶ Vzdělávací akce mohou mít i nadále svého garanta (dříve vydavatele souhlasného stanoviska).
- ▶ Absolvent akce má za účast na akci obdržet certifikát, který je vhodné si uschovat.
- ▶ Legislativa nadále užívá některé z definic vzdělávací akce.

Registrace

- ▶ Novelou zákona 96/2004 Sb. končí k 1.9.2017 registrace nelékařských zdravotnických pracovníků u NCONZO Brno.
- ▶ Registrace jako taková se překlápí do Národního registru zdravotnických pracovníků (www.uzis.cz), který vznikl novelou zákona o zdravotních službách (zákonem č. 147/2016). Údaje vedené v brněnském registru tam tedy NCONZO převede. Národní registr zdravotnických pracovníků je vedený nezávisle na celoživotním vzdělání a žádné kredity sledovat nebude.
- ▶ Zdravotnický pracovník vedený v Národním registru zdravotnických pracovníků je povinen bez zbytečného odkladu oznámit statistickému ústavu, zjistí-li, že jsou v tomto registru o něm vedené chybné údaje.

Celoživotní vzdělávání

- ▶ Celoživotní vzdělávání je nadále pro nelékařské profese povinné!
- ▶ Povinnost celoživotního vzdělávání zůstává v zákoně zachována v souladu se směrnicí EU 2005/36/ES. Čl. 22 písm. b) praví, že *členský stát EU v souladu se specifickými postupy každého členského státu zajistí další vzdělávání a odbornou přípravu, aby osoby, které ukončily vzdělávání, byly s to držet krok s vývojem v daném povolání v rozsahu, který je nezbytný pro zachování bezpečného a účinného výkonu tohoto povolání.*
- ▶ Vzdělávání by tedy mělo být zajištěno prostřednictvím státu, resp. zaměstnavatelů. Pořád platí, že jestliže po vás zaměstnavatel nějaké vzdělávání vyžaduje, musí vám ho zaplatit.

Celoživotní vzdělávání

- ▶ Jak ale bude vše zmíněné konkrétně ošetřeno? Jak či bude vůbec kontrolováno? Lze spoléhat na „disciplínu“, ale také možnosti jednotlivce?
- ▶ Bude skutečně každý zaměstnavatel vzdělávání požadovat, resp. podporovat?
- ▶ Státní instituce většinou nadále budou celoživotní vzdělávání svých zaměstnanců řešit vnitřní směrnici, pokyny. V dosud obvyklém rozsahu podpoří vzdělávání časovou a/nebo finanční dotací.
- ▶ Umožní toto také soukromá sféra? Nebude nyní vzdělávání zaměřeno pouze na aktuální zájem zaměstnavatele? (Propagace produktů konkrétní firmy) Bez vazby na další obory - farmaceutický asistent je přece součást týmu!

Dále s novelou souvisí....

- ▶ Jak se nyní budou měnit platové tabulky pro novelou dotčené profese?
- ▶ Registrace mohla u některých oborů hrát významnou roli v zařazení do konkrétní platové třídy. Jak to bude po 1.9.2017?
- ▶ Změna kompetencí u některých profesí - nutná úprava vyhlášky o činnostech.

Děkuji za pozornost

www.farmaceutickyasistent.cz

www.osetrovatelstvi.info

www.psp.cz

www.mzcr.cz